

En agtbar Bondes Virksomhed,

paaskjønnet af Landhuusholdningssekselskabet.

(Fremstillet i nebenanførte Beretninger).

1.

Undertegnede tillade sig herved allerærbødigst at henvende det Kongelige Landhuusholdningssekselskabs Dyrkjørlighed paa Gaardmand Bertel Jensen i Vittarp, Dutrup Sogn, ved Varde.

Han er allerede omtalt, skjøndt ikke benævnt, i Dalgas's Beskrivelse over Ribe Amt p. 213, som en driftig Pottehandler. Siden han i Aaret 1823 begyndte at handle med sorte Jydepotter, har han ifølge hans egen aldeles troværdige Beretning udført af Nørre-Jylland over 200 Læs og forhandlet over 300 Læs. Ofte har han nemlig, naar han i Holsteen havde udsolgt sit eget Partie, der kjøbt et andet af andre Pottehandlere og saaledes end mere bidraget til dette Products Affætning, som er en vigtig Indtægtskilde for mange Mennesker her i Amtet. Sine Varer har han for det Meste solgt i Hertugdømmerne Slesvig, Holsteen og Lauenburg samt i Mecklenburg, — een Gang er han ogsaa kjørt med sine Potter lige til Stettin. Han fortsætter endnu denne Handel.

Et andet Naturproduct, som sjældent findes her i Eggen, men i større Mængde i Thyelands, Sallinglands, Himmerlands, Samsøes o. fl. Steders Moser og Kjær, nemlig Blodigler, har han forvandlet fra en død Skat til en Indtægtskilde for sig selv og dem,

som ved hans Efterspørgsel om denne Artikel lode sig bevæge til at indsamle disse Dyr. I de 4 Aar, fra 1836 til 1840, i hvilke han handlede med Igler, har han ifølge hans egen paalidelige Beretning indsamlet og indkjøbt omtrent 50,000 Stykker; de fleste af dem har han solgt til Apothekerne i Hamburg og i Hertugdømmerne, ogsaa en Deel i Kjøbenhavn. Han ophørte med denne Handel, fordi Iglernes Antal aftog paa de Steder, hvor han pleiede at indsamle dem.

Dog er det langt fra, at han ved disse vidtløftige Reiser og Speculationer har forsømt at røgte sit egentlige Kald, at passe sin Gaard. Tværtimod har han ogsaa i denne Henseende udrettet Mere, end nogen anden, os bekjendt, Mand her i Egnen. Da han i Aaret 1831 havde kjøbt den endnu af ham beboede Gaard, begyndte han strax i sit Avlsvæsen at indføre saadanne Forbedringer, som han paa sine Reiser havde havt Leilighed til at gjøre sig bekjendt med.

Han har opdyrket over en Trediedeel af Gaardens nuværende Agerland, (der, saavidt skjønnes, udgjør i det Mindste 60 Tdr. Land,) af Hede og Mosgrund, og vedbliver med at opdyrke raee Jorder. Dette Foretagende koster særdeles meget Arbeide, især ved Vandgrøfters Gravning i Moserne og Jordopsfyldning i Klynepotterne; han har saaledes, som han angiver, i disse Huller og Ujævnheder kjørt 5000 Pæse Jord.

Dette opdyrkede Land foruden den største Deel af det øvrige Agerland har han merglet, og han fortsætter ligeledes aarlig dette Arbeide. Det forholds-

viis store Areal af opdyrket Mose og Kjær er besaaet, foruden med Korn, med Biffer, Biffehavre, Klover, Raigræs, Timotheigræs samt et fortrinligt Slags Spergel, langt stærkere, end det her sædvanlige, som han har indført fra det Slesvigste, hvilket Alt staaer i god Grode, og hvilke Foderurter hidtil saa godt som ikke vare i Brug her i Egnen.

Bemærkes maa, at Faa eller Ingen her i Egnen havde begyndt at mergle, før han, og aldeles Ingen med den Kraft og i den Udstrækning, som han, medens derimod senere de Fleste af hans By-mænd og andre Omegnens Beboere have fulgt hans Exempel. Mange have ogsaa erholdt af de af ham indførte Foderurter og Græsarter, og han har saaledes ogsaa i denne Henseende gavnet ved sit Exempel.

Han begyndte at grave sin Mergelgrav paa den flade Mark og har en Mølle til at male Bandet af den. Det Leer, som ligger ovenpaa den 3 à 3½ Alen dybtliggende Mergel, anvender han til at brænde Muursteen af, og har han saaledes aarlig i Gjensnemsnit brændt 16,000 Steen. Det ovenpaa Leerlaget liggende Jordlag har han udført paa de forhen raae Jorder.

Han har anlagt et brolagt, 1½ Alen dybt, Møddingssted og blander Gjødningen med Jord i det for det rette ansete Forhold; Abningerne mellem Brostenene ere opfyldte med Leer, for at Møddingsvandet ei skal trække i Jorden; ligeledes har han paa en fraliggende Hebe, paa hvilken Ungqvæg

og Faar finde deres Ophold, opført en Dvæg, og
 Faarefold, for saaledes at samle disse Kreatures
 Gjødning.

Bed disse Foretagender har han forskaffet endeel
 Mennesker Ophold og Fortjeneste.

Disse for ham, i hans Stilling, vidtløftige Ar-
 bejder og Forbedringer i Agerbruget har han udført
 med en Iver og Udholdenhed, der fortjener saa meget
 større Paaagtelse, da de vare meget befoftelige for
 ham og han skylder ikke lidet paa sin Gaard. Hans
 Overbeviisning om, at hans Driftsmaade er den
 rette, har givet ham Kraft til hans Foretagender.

Hvad hans moralske Opførsel angaaer, ved man
 ligeledes ei Andet, end Godt at melde om ham; han
 har altid været ædruelig baade ude og hjemme og rets-
 skaffen i sin Vandel.

Undertegnede, som have været istand til at over-
 tyde sig om Rigtigheden af alt det Ovenanførte, til-
 lade sig allerærbødigst at henlede det hoie Selskabs
 Opmærksomhed paa Bertel Jensen, vovende at haabe,
 at Det paa den Maade, som Det maatte finde rigtigst,
 vil tilkjendegive ham sit Bifald.

Bittary, den 26de Juni 1843.

M. P. Teisen, Sognepræst for Lunde og Dutrup Menigheder.	J. Jacobsen, Sognefoged for Billum Sogn, Dannebrogsmænd og Standerdeputeret.	B. Warncke, Sognefoged og Medlem af Sogne- forstanderskabet.
--	--	--

Mourits Mortensen,
Sogneforstander.

Niels Serr. Søj,
Sogneforstander.

Christen Jepsen,
Sogneforstander.
